

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/29/2012
Identifikačné číslo spisu:	1012200823
Dátum vydania rozhodnutia:	22.01.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012200823.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľa: I. nar. XX.XX.XXXX., v H., okres Y., štátneho príslušníka Afgánskej islamskej republiky (ďalej len „Afganistan“), v krajine pôvodu naposledy bytom v H. okres Y., provincia Y., Afganistan, aktuálne s miestom pobytu v Slovenskej republike: Pobytový tábor Migračného úradu, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky Rohovce, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, (pôvodne Migračný úrad MV SR, Pivonková č. 6, Bratislava), o preskúmanie rozhodnutia odporcu ČAS: MU-9-17/PO-Ž-2012 zo dňa 26. marca 2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/36/2012-37 zo dňa 19. septembra 2012 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/36/2012-37 zo dňa 19. septembra 2012 z m e ň u j e tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU-9-17/PO-Ž-2012 zo dňa 26. marca 2012 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I. PREDMET VECI

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-9-17/PO-Ž-2012 zo dňa 26.03.2012, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky a neposkytol mu doplnkovú ochranu. O trovách rozhodol tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

K námietke, že odporca nedostatočným spôsobom zistil stav veci, krajský súd uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Odporca v konaní, osobitne pri vydaní napadnutého rozhodnutia vychádzal z dostatočne zisteného stavu veci. Predovšetkým z údajov, ktoré poskytol navrhovateľ odporcovi v priebehu aktuálneho azylového konania, ako aj z obsahu jeho prechádzajúceho azylového spisu. Takto získané

údaje vyhodnotil, pričom nebolo jeho povinnosťou za navrhovateľa domýšľať ďalšie či iné skutočnosti, rozhodné pre posúdenie jeho žiadosti o azyl. Odporca tiež vyhľadal a do spisu založil správy o bezpečnostnej situácii v Afganistane, ako aj v jeho jednotlivých provinciách. Navrhovateľ namietal, že odporca sa pri vyhľadaní správ o Afganistane nezameral na ohrozenie tlmočníkov v Afganistane. Podľa názoru krajského súdu s poukazom na fakt, že navrhovateľ túto svoju údajnú činnosť ničím nepreukázal (táto činnosť nevyplýva ani z certifikátov, ktoré navrhovateľ predložil - odporcovi iba jeden), že navrhovateľa vyhodnotil ako nedôveryhodného ako aj vzhľadom ku skutočnosti, že ak by tomu aj tak bolo tento dôvod nekorešponduje s dôvodmi § 8 zákona o azyle, vyhľadanie takéhoto druhu nebolo potrebné. Vzhľadom k uvedenému súd túto námietku posúdil ako nedôvodnú.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci krajský súd vo vzťahu k výroku o neudelení azylu uviedol, že odporca v napadnutom rozhodnutí poukázal na v konaní preukázanú nedôveryhodnosť navrhovateľa, ktorá skutočnosť sama o sebe je dôvodom pre negatívne rozhodnutie, pretože s poukazom na takéto vyhodnotenie nie je možné uveriť tvrdeniam navrhovateľa, osobitne tiež vo vzťahu k príbehu, ktorý bol predostretý a z ktorého mal vziť dôvod navrhovateľovej žiadosti o azyl. Odporca poukázal na zásadné a nie nepodstatné rozpory v jednotlivých navrhovateľových výpovediach. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ v priebehu aktuálneho a aj predchádzajúceho azylového konania vystupoval celkovo pod šiestimi identitami, ktorá skutočnosť je ojedinelou aj s poukazom na rozhodovaciu prax krajského súdu. Na túto skutočnosť je podľa krajského súdu potrebné upriamiť pozornosť bez ohľadu nato, či osobné doklady odobraté navrhovateľovi (nachádzajúce sa v ÚPZC Medveďov) sú platné alebo nie. Koniec - koncov, ako to vyplýva z obsahu spisu, tieto doklady znejú na meno I., pričom navrhovateľ aj v podanom návrhu vystupuje pod menom I.. Ďalšie podstatné rozdiely vyplývajú z ním produkovaných dôvodov žiadostí o azyl, kedy navrhovateľ prezentoval celkovo štyri rôzne dôvody (na Slovensku chce žiť a pracovať, lebo tu platí zákon - obava pred Talibanom, pretože predával alkohol - obava z nestabilnej situácie v Afganistane - obava pred Talibanom z dôvodu že pracoval pre cudzokrajnú firmu, ktorá servisovala vozidlá Mercedes - Benz a iné autá). Ďalšie nepodstatné odporujúce si údaje navrhovateľ udával vo vzťahu napr. k údajom o jeho rodinných príslušníkoch (meno a priezvisko otca, matky: I. - T., počet, pohlavie a mená súrodencov: 2 - 4), k údajom o vzdelaní - označenie a sídlo školy včítane roku jej absolvovania (2006 - 2008, Molawi Savajidin Shaheed - Licium Shir Khan), k údajom o svojom zamestnaní (vlastnil a prevádzkoval obchod - nikde nepracoval - pracoval v zahraničnej firme servisujúcej automobily), k údajom o jeho ID karte (ostala v Afganistane - zobral mu ju prevádzka a vrátil mu ju až v NSR), k údajom o znalosti cudzích jazykov (trochu jazyk paštu a anglický - jazyk anglický ovláda dobre). Existencia tak závažných (čo do rozsahu a druhu) rozporov vyčleňuje navrhovateľa z okruhu dôveryhodných žiadateľov o azyl a táto skutočnosť bez ďalšieho je dôvodom ku konštatovaniu, že navrhovateľ nepreukázal existenciu dôvodov, relevantných pre udelenie azylu. V tejto súvislosti krajský súd poukázal aj na skutočnosť, že ak by aj (hypoteticky) navrhovateľ pôsobil ako tlmočník v cudzokrajnej firme pôsobiacej v Afganistane a ak by aj bol akýmkoľvek spôsobom z tohto dôvodu atakovaný, takéto konanie tretieho subjektu by nebolo možné kvalifikovať ako perzekúciu z dôvodu navrhovateľovej rasy, národnosti, náboženstva, či zastávania určitých politických názorov, či príslušnosti k určitej sociálnej skupine (§ 8 zákona o azyle). Ak teda odporca navrhovateľovi azyl neudelil, postupoval pri posúdení navrhovateľovej žiadosti o azyl v intenciách zákona o azyle. Pokiaľ sa navrhovateľ domnieva, že dôkazy na ktoré poukázal v podanom návrhu vyvracajú odporcom vyslovenú nedôveryhodnosť, podľa názoru krajského súdu opak je pravdou.

Pretože odporcom správne a dôvodné vyhodnotenie osoby navrhovateľa ako nedôveryhodnej spôsobuje v konečnom dôsledku nepreukázanie dôvodov, rozhodných pre udelenie azylu, súd výrok o jeho neudelení navrhovateľovi potvrdil.

Vo vzťahu k výroku o neposkytnutí doplnkovej ochrany krajský súd uviedol, že navrhovateľ sám uviedol, že nebol v Afganistane trestne stíhaný a nebol nikdy objektom neľudského, či ponižujúceho zaobchádzania. Teda ani v prípade návratu mu nehrozí výkon žiadneho trestu a tiež niet dôvodu predpokladať, žeby v prípade návratu bol vystavený zaobchádzaniu, ktoré sa označuje ako mučenie, neľudské či ponižujúce

zaobchádzanie alebo trest. Poukaz navrhovateľa na možnosť jeho popravy v prípade návratu (viď obsah podaného návrhu) nie je ničím preukázaný či odôvodnený. Vo vzťahu k bezpečnostnej situácii v Afganistane navrhovateľ namietal neaktuálnosť odporcom vyhľadaných a do spisu založených správ ako aj to, že táto situácia znemožňuje jeho návrat do krajiny jeho pôvodu. Podľa názoru súdu ani tieto námietky nie sú dôvodné. Odporca vydal napadnuté rozhodnutie v marci roku 2012, pričom v spise založené správy mapujú bezpečnostnú situáciu v období roku 2011, včítane jeho záveru. Námietka neaktuálnosti správ teda nemôže byť dôvodná. Navyše, ako to vyplýva tak zo správ založených odporcom, ale aj navrhovateľom do aktuálneho azylového spisu, situácia v Afganistane, resp. v jeho jednotlivých provinciách je rozdielna - od provincií s vysokým rizikom (napr. Hermand, Paktika, Khost, Kandahar, Kunar, Ghazni, Nangarhar) existujú v Afganistane regióny s relatívne malým počtom útokov zo strany protivládnych militantných skupín (napr. Samangan, Baghlan, Takhar, Kábul, Bamyan, Badakhshan, Nuristan, Kapisa, Daykundi). Do druhej skupiny regiónov možno zaradiť aj provinciu Kunduz, odkiaľ navrhovateľ pochádza, nakoľko počet útokov militantných skupín nie je veľký a navyše má klesajúcu tendenciu. Teda navrhovateľ má možnosť bezpečného návratu práve do týchto regiónov.

Pretože na základe zistených informácií o Afganistane existuje reálna možnosť bezpečného návratu do značného počtu jeho provincií, včítane provincie pôvodu navrhovateľa, pričom neexistujú ani iné prekážky jeho návratu v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle, krajský súd potvrdil aj výrok napadnutého rozhodnutia o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

II.

Stručné zhrnutie argumentácie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, ktorým ho žiadal zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhovateľ zruší a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz skutkový stav neobstojí, pretože sú tu aj ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

Navrhovateľ poukázal na to, že o azyl na území SR požiadal opätovne z dôvodu, že v Afganistane pracoval ako tlmočník pre jednu firmu s názvom RMA Afghanistan Mercedes Benz. V uvedenej firme servisovali aj autá ISAF a v prípade, že s týmito autami vojaci prišli do servisu, tak im tlmočil. Taktiež v tejto firme zastával kancelárske a iné potrebné práce. O jeho práci sa dozvedeli Talibanci, ktorí mu prostredníctvom miestneho kňaza odkázali, aby pre túto firmu prestal pracovať. Navrhovateľ prestal navštevovať aj mešitu. Niekedy v auguste 2011 štyria Talibanci vtrhli do jeho domu, otec im otvoril. Hľadali navrhovateľa, jemu sa podarilo utiecť a po týchto udalostiach mu otec zabezpečil odchod do zahraničia. Podľa informácií od známeho, je stále hľadaný Talibancami.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že krajský súd sa nevysporiadal so všetkými jeho námietkami správne a dôsledne. Podľa jeho názoru, prípad, ako ho popísal, spĺňa podmienky v zmysle § 8 zákona o azyle a v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu mu hrozí reálne prenasledovanie z politických dôvodov zo strany neštátnych pôvodcov. Ako tlmočník v medzinárodnej firme so zákazkami ISAF je vnímaný skupinou Taliban ako osoba podporujúca vládu alebo medzinárodné zložky pôsobiace v krajine, čo je chápané ako prejav politického názoru a z tohto dôvodu mu v krajine pôvodu hrozí prenasledovanie.

Poukázal na to, že dostupné informácie z krajiny pôvodu, ktoré predložila jeho zástupkyňa, poukazujú na úmrtia a prenasledovanie tlmočníkov, osôb spolupracujúcich a podporujúcich vládu, medzinárodné vojenské jednotky a medzinárodné organizácie ako aj rodín týchto osôb v krajine ako aj na skutočnosť, že v Afganistane tejto ohrozenej skupine štát ani nevie zabezpečiť bezpečnosť a ochranu.

Navrhovateľ poukázal ďalej na to, že v inom administratívnom spise odporcu sa nachádzali informácie z krajiny pôvodu vypracované odborom dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce (z 11.10.2012, MU-

ODZS-2012/000122-054) obsahujúce správu Dánskeho imigračného servisu zo dňa 29.05.2012, podľa ktorej sú tlmočníci v krajine ohrození.

Ako dôkaz navrhovateľ predložil ďalšie správy (zo dňa 05.11.2012) týkajúce sa postavenia tlmočníkov v krajine pôvodu, ktoré okrem momentálneho nebezpečenstva majú poukazovať aj na obavy a strach z prenasledovania, po tom, čo medzinárodné jednotky v roku 2014 majú opustiť Afganistan.

Navrhovateľ poukázal na to, že ako žiadateľ o azyl sa nachádza v dôkaznej núdzi, a že je pravdou, že tlmočnickú činnosť nepreukázal priamym dôkazom, avšak pred odporcom bol ochotný ako dôkaz o znalosti anglického jazyka a výkonu tlmočnickej činnosti vypovedať v anglickom jazyku.

Ako dôkazy do konania však predložil dve potvrdenia zo spoločnosti Global Fleet Sales Ltd., Mercedes Benz General Distributor for Daimler in Afganistan zo dňa 18.04.2011 a 18.08.2011 ako ocenenia za jeho spoluprácu a efektívnu prácu v spoločnosti, ktorých originály sa nachádzajú v súdnom spise a fotografie z pracoviska. Už počas pohovoru vykonanom zo strany odporcu poukázal na originály potvrdení, odporca však vyhodnotil iba jednu fotokópiu jedného z potvrdení, pričom navrhovateľovi v rozhodnutí vytkol, že predložil iba fotokópiu dokumentu aj to bez pečiatky.

Navrhovateľ krajskému súdu vyčítal, že sa týmito dôkazmi vôbec nezaoberal ako ani argumentáciou, že odporca do konania nezabezpečil žiadne informácie týkajúce sa postavenia tlmočníkov v krajine pôvodu navrhovateľa a taktiež o spoločnosti, o ktorej navrhovateľ tvrdí, že pre ňu pracoval.

Navrhovateľ poukázal na to, že Najvyšší súd SR sa k problematike dôkaznej núdze vyjadril v rozhodnutí zo dňa 11.09.2012 sp. zn. 1Sža/18/2012, keď pripomenul zásadu špecifickú pre konanie o medzinárodnej ochrane a pre otázku posudzovania dôveryhodnosti žiadateľa o azyl, ktorá vyplýva zo špecifickosti azylového konania, podľa ktorej v prípade, že je žiadateľ o azyl v dôkaznej núdzi a ak je možné predpokladať, že došlo alebo by mohlo dôjsť k porušeniu základných ľudských práv a slobôd žiadateľa o azyl, musí správny orgán skutočnosti uvádzané žiadateľom o azyl, resp. doplnkovú ochranu zohľadniť v pochybnostiach v prospech.

Navrhovateľ uviedol, že už počas konania pred odporcom mu boli odobraté identifikačné dokumenty (originál občianskeho preukazu a vodičský preukaz), tieto dokumenty však odporca neskúmal, pričom ide o podstatné dokumenty, ktoré sú schopné potvrdiť jeho identitu a vyvrátiť jeho nedôveryhodnosť.

Uvedenými dokumentmi sa nezaoberal ani krajský súd.

Ako dôkaz do konania navrhovateľ predložil kópie uvedených dokumentov, ktoré si zadovážil sám z ÚPZC Medveďov, kde sa originály nachádzajú. Poukázal na to, že preklad uvedených dokumentov nebol vykonaný ani zo strany polície, odporcu či súdu.

Zdôraznil, že dokumenty sú v perzskom jazyku, nie v arabskom ako sa uvádza v poznámke ÚPZS Medveďov, pričom ide o občiansky preukaz a nie rodný list a vodičský preukaz, ktorý je aj v anglickom jazyku.

Z anglického znenia občianskeho preukazu možno vyčítať meno I. a priezvisko po mene starého otca Z.. S odkazom na dotazník žiadateľa o udelenie azylu zo dňa 18.07.2012 poukázal na to, že k malým nezrovnalostiam týkajúcim sa prepisu nielen jeho mena, ale mien všeobecne, dochádza pri tlmočení takmer vždy.

Odporcovi ako aj krajskému súdu vyčítal, že nepreskúmali jeho žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle dôvodov, ktoré uvádzal, pretože jeho osobu vyhodnotili ako nedôveryhodnú, hoci navrhovateľ vo svojej opätovnej žiadosti o azyl objasnil z akého dôvodu počas pohovoru dňa 18.01.2012 vystupoval pod inou identitou a uvádzal nepravdivé údaje (pretože ho tak inštruoval prevádzka). V novej žiadosti však doplnil dôkazy, poukázal na originály dokumentov odobraté políciou a vyjadril presvedčenie, že uvedenými dôkazmi ako aj výpoveďou odstránil rozpory, a preto ho nemožno považovať za nedôveryhodnú osobu.

Krajskému súdu vyčítal, že nehodnotil jeho postavenie v krajine pôvodu ako tlmočníka, resp. osobu, ktorá spolupracuje s ISAF ani z dôvodu hrozby vážneho bezprávia zo strany neštátnych pôvodcov vo forme popravky alebo neľudského, ponižujúceho zaobchádzania či mučenia.

Podľa správ ohľadne bezpečnostnej situácie v Afganistane, ktoré predložila jeho zástupkyňa, miera neselektívneho násillia v krajine jeho pôvodu a najmä v provincii v čase vydania rozhodnutia odporcom dosahovala takú vysokú úroveň, že existovali podstatné a preukázané dôvody domnievať sa, že civilná osoba vyhostená do predmetnej krajiny alebo predmetného regiónu by zo samotného dôvodu svojej prítomnosti čelila reálnemu riziku vážneho a individuálneho ohrozenia.

K súdom uvedenej možnosti vnútorného presídlenia do iných bezpečných častí krajiny uviedol, že

neposudzoval túto možnosť na základe žiadnych kritérií. Poukázal na to, že v krajine pôvodu už nemá žiadnu rodinu, jeho rodina bola prenasledovaná a s ohľadom na individuálne dôvody jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu jeho presídlenie neprichádza do úvahy.

Navyše doteraz zistený skutkový stav neobstojí, nakoľko sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené.

Počas pobytu na území SR prišla aj jeho rodina, otec, matka a jeho súrodenci, ktorí požiadali o azyl dňa 05.07.2012. Jeho otec v krajine pôvodu verejne medzi ľuďmi vyjadroval svoje námietky voči islamu, tieto informácie sa postupne dostali medzi skupiny ktoré majú na islam radikálny názor. Jedného dňa, keď šiel po ulici, ho násilím traja ľudia vtiahli do auta, vyložili ho v pivnici nejakého domu, kde ho bili, vyhrážali sa mu, a potom s ním urobili videozáznam, aby jeho rodine oznámili, že ho uniesli a žiadajú výkupné. Otcovi sa podarili za pomoci jednej osoby z tejto skupiny ujsť za úplatok, následne opustil rodnú provinciu Kunduz, a potom aj Afganistan.

Na základe týchto skutočností, je podľa navrhovateľa ohrozená celá jeho rodina, a teda aj on. Videozáznam bol predložený odporcovi. Do podania odvolania odporca nerozhodol o žiadosti otca, matky a súrodencov navrhovateľa o udelenie azylu.

III.

STRUČNÉ ZHRNUTIE VYJADRENIA ODPORCU K ODVOLANIU NAVRHOVATEĽA

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril odporca tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Uviedol, že dôvody pre ktoré navrhovateľ žiadal udeliť azyl nemožno subsumovať pod dôvody uvedené v § 8 zákona o azyle, pretože svojim charakterom alebo opakovaním sa, ich nemožno považovať za také znášané alebo obávané akty, ktoré možno považovať za prenasledovanie v zmysle zákona o azyle. Poukázal na to, že navrhovateľ nebol prenasledovaný zo strany štátnych orgánov. Keďže nebol členom žiadnej politickej strany, hnutia či organizácie a v konaní neuviedol, že by aktívne zastával určité politické názory, nemohol byť z týchto dôvodov prenasledovaný.

Čo sa týka údajne tlmočnickej činnosti pre firmu RMA Mercedes Benz, na ktorú sa odvoláva, túto činnosť žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázal. Fotokópie materiálov, ktoré majú túto jeho činnosť potvrdzovať, pokladá odporca za právne irelevantné.

Ak mal nejaké obavy z postihu zo strany Talibanu, mohol sa obrátiť na štátne orgány o poskytnutie ochrany, čo však nespravil. Prítom možno podľa odporcu predpokladať, že štátne orgány by mu boli schopné a ochotné takúto ochranu poskytnúť, pretože firma, pre ktorú mal údajne pracovať, zabezpečovala štátne zákazky. Údajné hľadanie jeho osoby nemožno považovať za prenasledovanie v zmysle zákona o azyle.

Oporca sa s právnym názorom krajského súdu, (ktorý poukázal na to, že nedôveryhodnosť navrhovateľa sama o sebe je dôvodom pre negatívne rozhodnutie vo veci) stotožnil a navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Oporca rozhodnutím ČAS: MU-9-17/PO-Ž-2012 zo dňa 26.03.2012 podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky a neposkytol mu doplnkovú ochranu. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k názoru, že v tomto prípade nebola preukázaná opodstatnenosť z obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ako to vyplýva z Konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona o azyle.

Z vyhodnotenia jeho žiadosti o azyl je podľa odporcu zrejmé, že navrhovateľ nepreukázal, že by bol v krajine pôvodu prenasledovaný, resp. že by mal dôvodnú obavu z prenasledovania, ako je definovaná v zákone o azyle. Nevyvíjal žiadnu činnosť, pre ktorú by mu hrozila akákoľvek perzekúcia zo strany polície, armády či iných zložiek štátu. Keďže nebol členom žiadnej politickej strany, hnutia či organizácie

a v konaní neuviedol, že by aktívne zastával určité politické názory, nemohol byť z týchto dôvodov prenasledovaný.

Čo sa týka údajne tlmočnickej činnosti pre firmu RMA Mercedes Benz, na ktorú sa navrhovateľ odvolával, odporca poukázal na to, že vzhľadom k tomu, že sa so svojim problémom neobrátil na oficiálne štátne orgány, ani o tom neuvažoval, nemožno hovoriť o neschopnosti, resp. neochote poskytnúť mu pomoc. Odporca poukázal na to, že navrhovateľ sa mohol obrátiť na štátne orgány o poskytnutie ochrany, pritom možno podľa odporcu predpokladať, že štátne orgány by mu boli schopné a ochotné takúto ochranu poskytnúť, údajné hľadanie jeho osoby nemožno považovať za prenasledovanie v zmysle zákona o azyle.

Napriek tomu, že do kontaktu s Talibancami ani neprišiel, opakovane ho nikto nehľadal, v priebehu jedného týždňa Afganistan opustil.

Odporca napokon uviedol, že vyhodnotil navrhovateľovu osobu ako nedôveryhodnú, nakoľko opakovane uvádzal o sebe rôzne identifikačné údaje, rôzne informácie o svojich rodinných príslušníkoch a uvádzal rôzne dôvody svojich žiadostí o azyl, hoci bol pred každým pohovorom upozornený na to, že má vypovedať pravdivo a uviesť všetky dôvody svojej žiadosti o azyl. V uvádzaní zavádzajúcich informácií navrhovateľ pokračoval aj po tom, ako bol niekoľko krát upozornený na rozpory v jeho výpovediach. Odporca v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ v krajine pôvodu nevyvíjal žiadnu činnosť, pre ktorú by mu tam hrozila akákoľvek perzekúcia zo strany polície, armády či iných zložiek štátu. Taktiež nebol členom žiadnej politickej strany, hnutia, či organizácie a o politiku v Afganistane sa aktívne nezaujímal. Problémy, ktoré mal navrhovateľ v krajine pôvodu nikdy neriešil s tamojšími štátnymi orgánmi, a ani to neplánoval. Pokiaľ ide o výrok, ktorým odporca rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi tento odôvodnil tým, že nebol splnený ani jeden zo zákonných predpokladov jej poskytnutia. Svoje právne závery doplnil o informácie o krajine pôvodu navrhovateľa, na ktoré sa v rozhodnutí odvolal a ktoré aj identifikoval.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote opravný prostriedok - návrh zo dňa 26.04.2012, ktorým sa domáhal jeho zrušenia v celom rozsahu. Uviedol v ňom, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a zistenie skutkového stavu je nedostačujúce pre posúdenie veci. Navrhovateľ ďalej opísal svoj príbeh a vyjadril svoj názor, že spĺňa podmienky podľa § 8 zákona o azyle, nakoľko mu v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozí prenasledovanie z politických dôvodov zo strany neštátnych pôvodcov. Prenasledovanie mu má hroziť z dôvodu jeho výkonu práce tlmočníka pre medzinárodnú firmu, čo militantná skupina Taliban chápe ako vyjadrenie jeho vnútorného politického názoru. Navrhovateľ taktiež namietal nedostatočne zistený skutkový stav veci, predovšetkým nepreskúmanie bezpečnosti, resp. ohrozenia tlmočníkov v krajine navrhovateľovho pôvodu, nepreverenie existencie spoločnosti, pre ktorú navrhovateľ pracoval ako tlmočník, ako aj nedostatky, ktoré vznikli pri vyhodnocovaní navrhovateľom predložených dôkazov odporcom. V súvislosti s neudelením doplnkovej ochrany navrhovateľ namietal, že odporca sa nezaoberal možnosťou popravy navrhovateľa v krajine pôvodu, ku ktorej údajne môže dôjsť zo strany neštátnych pôvodcov. K návrhu priložil:

1/ „Employee Appreciation“ Global Fleet Sales Ltd z 18.04.2011 vydaný na meno I.L,

2/ „Employee Appreciation“ Global Fleet Sales Ltd z 18.08.2011 vydaný na meno I., 8 kusov fotografií (na šiestich odфотографovaný s neznámymi mužmi v kanceláriách, na dvoch v hale v pozadí s osobnými automobilmi).

Ako vyplynulo z obsahu spisu krajský súd v predmetnej veci dokazovanie nedoplnil. Oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu ČAS: MU-467/PO-Ž-2011 a spisu ČAS: MU-9/PO-Ž-2012 a zistenia popísal nasledovne:

Navrhovateľ prvý krát požiadal o azyl na území Slovenskej republiky dňa 15.10.2011. Vo vyhlásení cudzinca spísanom dňa 15.10.2011 navrhovateľ uviedol, že sa volá I. a narodil sa XX.XX.XXXX.. Ako dôvod podania svojej žiadosti o udelenie azylu uviedol, že na Slovensku platia zákony a navrhovateľ sa považuje za človeka a chce pomáhať ľuďom. Chce tu zostať žiť a pracovať. Počas podania vysvetlenia na polícii (14.10.2011), vystupujúci pod identitou I. ako dôvod svojej žiadosti uviedol, že v Afganistane je nedostatok pracovných príležitostí, že má zodpovednosť starať sa o svoju rodinu, a že tu chce zostať

pracovať a žiť. Dňa 07.11.2011 sa za účasti tlmočníka v jazyku perzskom uskutočnil vstupný pohovor, pri ktorom navrhovateľ uviedol, že v skutočnosti sa volá I. a narodil sa dňa XX.XX.XXXX v meste Y. Navrhovateľ taktiež uviedol iný dôvod podania žiadosti o udelenie azylu - obavy o svoj život pred príslušníkmi Talibanu, ktorí sa mu mali vyhrožovať pre jeho nelegálne obchodovanie s alkoholom. Keďže navrhovateľ dňa 22.11.2011 bez odporcovho povolenia opustil pobytový tábor odporcu, prvé konanie o azyl bolo rozhodnutím zo dňa 21.12.2011, číslo ČAS: MU-467-13/PO-Ž-2011 podľa § 19 ods. 1 písm. f/ zákona o azyloch zastavené. Právoplatnosť nadobudlo dňa 03.01.2012.

Po tom, ako bol navrhovateľ vrátený 02.01.2012 na územie Slovenska z Nemecka Nemecko kde vystupoval ako I., nar. XX.XX.XXXX v Y. a po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 21.12.2011, navrhovateľ dňa 06.01.2012 opäť požiadal o udelenie azylu, o čom bolo spísané vyhlásenie. Navrhovateľ pri vyhlásení uviedol, že sa volá I. a narodil sa dňa XX.XX.XXXX. Ako dôvod podania svojej žiadosti uviedol, že chce na Slovensku zostať pracovať a žiť, nakoľko sa tu cíti v bezpečí a v krajine pôvodu má strach o svoj život z dôvodu nestabilnej politickej situácie. Dňa 18.01.2012 sa za účasti tlmočníka uskutočnil vstupný pohovor, na ktorom navrhovateľ uviedol, že sa volá I., a že sa narodil XX.XX.XXXX v H. Ako dôvod podania žiadosti o udelenie azylu navrhovateľ uviedol, že v krajine pôvodu má strach o svoj život, nakoľko tam pracoval ako tlmočník pre nemeckú firmu RMA Mercedes Benz, o čom sa údajne dozvedeli príslušníci skupiny Taliban a za účelom varovania navrhovateľa navštívili jeho rodinu. Talibanci údajne chceli, aby navrhovateľ prestal vykonávať prácu tlmočníka pre zahraničnú firmu. Navrhovateľ po tejto udalosti zo strachu opustil krajinu pôvodu. Ďalej uviedol, že má vedomosť o tom, že Talibanci sa na neho v krajine pôvodu stále vypytujú.

Krajský súd sa zameriaval na popisovanie ďalších nezhôd v osobných údajoch navrhovateľa (meno, priezvisko a dátum narodenia) a uviedol ďalšie zistené rozdiely v údajoch o navrhovateľových rodinných príslušníkoch (vek rodičov, počet a označenie súrodencov), o jeho znalostiach jazykov (napr. o anglickom jazyku najprv tvrdil, že ho ovláda dobre, potom uviedol, že ho ovláda len trochu, a že sa ho začal učiť pred dvoma rokmi), nezhody boli aj v označení a sídle školy, kde navrhovateľ študoval a v údajoch o navrhovateľovom zamestnaní (najprv tvrdil, že mal obchod s alkoholom, neskôr že nikde nepracoval, následne uviedol, že pracoval pre zahraničnú firmu ako tlmočník). Zároveň poukázal na to, že navrhovateľ uvádzal rozličné informácie aj ohľadom svojich dokladov totožnosti (najprv tvrdil, že zostali doma, potom, že ich dostal od prevádzkača), o ciele svojej cesty a čo je podstatné aj v dôvodoch podania žiadosti o azyl. Krajský súd pritom upriamil pozornosť na to, že sám navrhovateľ počas pohovorov (trak v rámci prvého, ako aj druhého azylového konania) priznal, že vypovedal nepravdivo.

Krajský súd tiež poukázal na to, že v priebehu konania navrhovateľ predložil odporcovi „Employee Appreciation“ Global Fleet Sales Ltd. Mercedes - Benz General Distributor for Daimler in Afganistan - certifikát zo dňa 18.04.2011 vystavený na meno I.. Z mailovej korešpondencie medzi zástupkyňou navrhovateľa a pracovníkom odporcu (15.02.2012) vyplýva, že v evidencii ÚPZC Medveďov sa nachádza úradná listina s fotografiou č. XXXXXX v jazyku arabskom a anglickom a vodičský preukaz č. XXXXXX na meno I.. V spise sa tiež nachádzajú správy o bezpečnostnej situácii v Afganistane, o. i. mapujúce počet a vývoj útokov v jednotlivých afganských provinciách za roky 2010 a 2011.

V.

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22.01.2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo vnútra SR ku dňu 31.12.2012

zrušilo okrem iných, aj rozpočtovú organizáciu - Migračný úrad Ministerstva vnútra SR a v zmysle § 21 ods. 13 zákona č. 523/2004 Z. z. práva a povinnosti zrušených rozpočtových organizácií prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra SR. Na základe citovaných právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázať, že do postavenia Migračného úradu MV SR ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpilo z titulu zákonných zmien Ministerstvo vnútra SR. Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu - odporcu. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý:

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak:

- a) manželovi azyllanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azyllant odišiel z krajiny pôvodu a azyllant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azyllanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azyllanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azyllant vopred písomne súhlasí. (ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azyllantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azyllantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak:

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov. (ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i/, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR a o neposkytnutí doplnkovej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že odporca vyhodnotil dôvody žiadosti o azyl ako také, ktoré nemožno subsumovať pod niektorý zo zákonom predpokladaných dôvodov pre udelenie azylu relevantných v zmysle § 8 zákona o azyle.

V dôvodoch rozhodnutia sa síce zaoberá dôveryhodnosťou osoby navrhovateľa, avšak len sekundárne, o čom svedčí fakt, že nezamietol jeho žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú z niektorých z dôvodov, ktoré v ustanoveniach § 12 ods. 2 písm. d/, resp. § 12 ods. 2 písm. j/ zákona o azyle implicitne s nedôveryhodnosťou osoby žiadateľa o azyl a udávaním iných osobných údajov spájajú taký spôsob rozhodovania, ktorý otázku posudzovania samotných dôvodov žiadateľa v zásade nepripúšťa.

Podľa § 12 ods. 2 písm d/ ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 8, 10, 13a alebo § 13b a zdôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu nesúvislými, protirečivými, nepravdepodobnými alebo nedostatočnými vyhláseniami, na základe čoho nemožno jeho osobu považovať za dôveryhodnú.

Podľa § 12 ods. 2 písm. j/ ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 8, 10, 13a alebo § 13b a ide o ďalšiu žiadosť o udelenie azylu a žiadateľ uviedol iné osobné údaje.

Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že otázka dôveryhodnosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu z hľadiska rozhodovania o jej udelení je pritom zásadná.

Pri jej posudzovaní je preto potrebné postupovať veľmi starostlivo, pričom nepochybne platí, že základný rámec posudzovania vytvára výpoveď žiadateľa.

Žiadateľ nesie bremeno tvrdenia, ktoré je ďalej vo vzájomnej interakcii so správnym orgánom rozvíjané a doplnené bremenom dôkazným. Nie je však povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou.

Naopak povinnosťou správneho orgánu je, aby v pochybnostiach zhromaždil všetky dostupné dôkazy, ktoré dôveryhosnosť výpovede žiadateľa o azyl vyvracajú či spochybňujú (viď rozsudok Nejvyššího

správneho soudu ČR zo dňa 21.12.2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57).

Pokiaľ je možno výpovede žiadateľa o mezinárodnú ochranu podané v priebehu konania i napriek drobným nezrovnalostiam označiť za konzistentné a za súladné s dostupnými informáciami o krajine pôvodu, potom je potrebné z takejto výpovede vychádzať.

Pokiaľ teda odporca nedôveryhodnosť navrhovateľa nevyvodzuje zo zásadných rozporov vo výpovediach navrhovateľa v konaní, ktoré vyústilo v rozhodnutie, ktoré je predmetom toho súdneho prieskumu, ale zo skutočnosti, že navrhovateľ v danom (druhom azylovom) konaní vystupoval pod inou identitou a uvádzal iné dôvody než v pôvodnom konaní, nebolo možné s takýto zýverom odporcu súhlasiť z nasledujúcich dôvodov.

Navrhovateľ totiž objasnil z akého dôvodu vystupoval v pôvodnom konaní pod inou identitou (pretože ho tak inštruoval prevádzkač). Takéto vysvetlenie a objasnenie konania navrhovateľa odporca v podstate akceptoval tým, že sa dôvodmi, ktoré sú zjavne iné než v pôvodnom konaní, zaoberal a podrobil ich analýze z pohľadu existencie resp. neexistencie ich relevantnosti z hľadísk stanovených v zmysle § 8 zákona o azyly.

O identite navrhovateľa nemal odporca pochybnosti, o čom svedčí fakt, že v záhlaví rozhodnutia žiadateľa o azyl označil na rozdiel od krajského súdu (ktorý uviedol rôzne identity, dátumy a miesta narodenia) jediným menom I. a jediným dátumom narodenia (nar. XX.XX.XXXX).

Ako vyplýva z obsahu administratívneho spisu navrhovateľ svoju identitu preukázal dokladmi identity, ktoré tieto údaje potvrdzujú.

Tým, že sa odporca jeho novými dôvodmi pre ktoré žiadal udeliť azyl zaoberal, nebolo možné jeho nedôveryhodnosť vyvodzovať z odlišných dôvodov, ktoré predostrel v týchto dvoch samostatných azylových konaniach, pretože nešlo o dve odlišné verzie toho istého príbehu, ale o dve samostatné konania, pričom úlohou správneho orgánu bolo zamerať sa na posúdenie konzistentnosti a ucelenosti vyjadrení navrhovateľa v danom azylovom konaní a tieto interpretovať v súlade so spisovým materiálom. Navrhovateľ v dotazníku žiadateľa o azyl zo dňa 18.01.2012 uviedol, že o azyl alebo poskytnutie doplnkovej ochrany žiada z dôvodu obavy o svoju bezpečnosť, pretože v Afganistane pracoval pre nemeckú firmu s názvom RMA Afganistan Mercedes Benz, kde pracoval ako tlmočník. Firma sa nachádza v provinčnom meste Kunduz, zaoberala sa servisom vozidiel Mercedes Benz, ale aj servisom iných vozidiel. Servisovali sa aj vozidlá ISAF a ak prišli s týmito autami vojaci do servisu, tlmočil im. Robil aj nákupy napr. tonerov. Vo firme pracoval od začiatku roka 2010 do júla 2011 a zarábala 700 USD mesačne. O tejto jeho práci sa dozvedeli Talibanci a prostredníctvom kňaza v miestnej mešite I. mu nechali odkaz (v júli 2011), aby prestal pracovať pre túto zahraničnú firmu. Kňaz mu povedal, že nechodí sa ani modliť do mešity a z tohto dôvodu si aj on myslel, že pracuje pre túto firmu. Navrhovateľ uviedol, že ich výzvu ignoroval a pracoval pre firmu ďalej. Niekedy v auguste 2011 prišli k nim v noci domov 4 Talibanci a klopali na bránu. Osobne ich nepoznal, nikdy ich nevidel. Báli sa, a preto nešli otvoriť. Keď však otec videl, že chcú preskočiť bránu tak sa zľakol a išiel im otvoriť. Povedali mu, že ho hľadajú, otec im povedal, že nie je doma. Začali sa s otcom hádať a chceli prehľadať ich dom. Navrhovateľ uviedol, že sa bál, tak vyliezol na strechu a zo strechy zoskočil k susedom. Našťastie ho nevideli a podarilo sa mu utiecť. Pár dní sa zdržoval mimo domu, skrýval sa u otcovho kamaráta (volal sa Z.), ktorý býval blízko nich. Asi po týždni sa jeho otec skontaktoval s prevádzkačom a dohodol s ním, že ho dostane do zahraničia. Po týchto 7 dňoch Afganistan opustil. Uviedol, že o tom, že pracoval pre zahraničnú firmu vie dokázať - doložiť rôznymi listinami. Pri sebe má diplom, v ktorom je uvedený názov firmy, uvádza sa tam, že oceňujú jeho prácu, ktorú poskytol pre túto firmu. Je tam uvedené jeho meno I. aj meno generálneho manažéra a jeho podpis ako aj dátum a miesto, kde mu bolo ocenenie odovzdané. Pracovnú zmluvu zabezpečiť nevie, nakoľko žiadnu nemal, ale mali ju vo firme. Navrhovateľ uviedol, že pred 10 dňami telefonoval s kamarátom otca, u ktorého pred opustením Afganistanu býval, a ten mu povedal, že Talibanci sa na neho ešte stále vypytujú.

Z obsahu administratívneho spisu ďalej vyplynulo, že navrhovateľ súhlasil, že dopĺňujúci pohovor sa bude realizovať v anglickom jazyku. Bol ochotný na požiadavku odporcu svoj životopis stručne napísať

v anglickom jazyku. Uviedol, že na v predchádzajúcom pohovore na otázku aké jazyky ovláda, odpovedal, že trocha rozpráva jazykom pašta a naglecky rozumie veľmi dobre. Z uvedeného je podľa Najvyššieho súdu SR zrejma jasná jednotliaca dejová línia, ktorú je potrebné interpretovať ako stupňujúci sa tlak voči navrhovateľovi, ktorého najskôr upozornil (pre príslušníkov Talibanu) na nežiadúcu spoluprácu pre zahraničnú firmu knaz, neskôr pokračoval jeho hľadaním v dome rodičov a vyvrcholil jeho útekem z krajiny pôvodu.

Odporca dôkaz, ktorý navrhovateľ predložil v azylovom konaní (ocenenie navrhovateľa za spoluprácu, podporu a efektívnu prácu pre firmou Mercedes Benz zo dňa 18.04.2011) neakceptoval z dôvodu, že sa jedná o fotokópiu, nie je tam žiadna pečiatka organizácie, ktorá ocenenie mala vystaviť a nie je z toho jednoznačne zrejme, že sa jedná práve o žiadateľa. Fotografie, ktoré predložil navrhovateľ, podľa odporcu nijako nedokazujú, že navrhovateľ pracoval pre danú spoločnosť ako tlmočník.

Z obsahu spisu nevyplyva, že odporca napokon uskutočnil doplňujúci pohovor v anglickom jazyku, resp. že by vyzval navrhovateľa na stručný popis základných údajov o svojej osobe písomne, v jazyku anglickom.

Odporca teda neskúmal jazykové schopnosti navrhovateľa a nezaoberal sa ani postavením tlmočníkov, pracujúcich pre zahraničné firmy v krajine pôvodu najmä s poukazom na informácie o krajine pôvodu, ktoré takéto praktiky Talibanu potvrdzujú.

Rovnako bolo možné odporcovi vyčítať, že nevyhľadal a nevyhodnotil správy o krajine pôvodu, na ktoré odkázala zástupkyňa navrhovateľa v stanovisku k žiadosti o azyl zo dňa 14.02.2012, ktoré poukazovali na existenciu systematickej a trvalej vojenskej akcie ozbrojených antiviládných skupín s cieľom zameraným na civilistov spojených alebo vnímaných ako pomoc Afganskej vláde alebo medzinárodnému spoločenstvu (ISAF)-zdroj UN High Commissioner for Refugees, UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum Seekers from Afghanistan, zo dňa 17.12.2010.

Podľa uvedených správ útoky ozbrojených antiviládných skupín siahajú od zastrašovania, vrážd, únosov a útokov, použitie improvizovaných výbušných nástrojov až po samovražedné útoky, pričom cieľovou skupinou sú civilisti - štátni úradníci, štátni zamestnanci, podprorujúci vládu a medzinárodné spoločenstvo ISAF.

Zástupkyňa navrhovateľa s odkazom na správy o krajine pôvodu s uvedením zdrojov, z ktorých čerpala poukázala na to, že afgánska polícia a armáda (Afghanistan/RMA Group www.rmgroup.net/markets/central-asia/afghanistan), ako aj medzinárodné zložky, ktoré v krajine pôsobia, nie sú schopné poskytovať ochranu všetkým obyvateľom a taktiež ani len ohrozeným skupinám, ku ktorým patria aj tlmočníci.

Poukázala tiež na správy zo dňa 16.05.2010 www.nytimes.com/2010/05/16/world/asia/16kabul.html), ktoré potvrdzujú, že Taliban sa prihlásil k únosu a zabitiu štyroch afgánskych tlmočníkov v provincii Khost údajne pre ich prácu s americkou armádou a západnou stavebnou spoločnosťou.

Upriamila pozornosť na správy o počte útokov v provincii Kunduz, ktorý sa v štvrtom kvartáli roku 2011 znížil o 42 %, avšak v porovnaní s tretím kvartálom roku 2011 sa zvýšil (celkovo ide o 205 útokov)- zdroj Úrad spojeného kráľovstva pre zahraničie a spoločenstvo .

Výjadrila presvedčenie, že navrhovateľ by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený prenasledovaniu zo strany neštátnych pôvodcov (členov Talibanu) z politických dôvodov. Jeho práca tlmočníka v zahraničnej firme, pomoc a kontakty so zahraničnými silami sú chápané ako vyjadrenie jeho vnútorného politického názoru, čoho dôkazom boli vyhrážky Talibanu, aby túto prácu ukončil a ko aj samotný útok Talibanov v jeho dome a následné hľadanie navrhovateľa zo strany prívržencov Talibanu.

Vzhľadom na nestálu bezpečnosť a politickú situáciu, neustále bojové konflikty a vysoké počty civilných obetí je podľa zástupkyne navrhovateľa možnosť vnútroštátneho presídlenia nereálna.

Napriek rozsiahlej argumentácii a dostatku správ o krajine pôvodu, ktoré potvrdzovali uvedené obavy navrhovateľa, odporca sa týmito tvrdeniami ani správami o krajine pôvodu nezaoberal, naopak navrhovateľovi vyčítal, že sa so žiadosťou o poskytnutie ochrany neobrátil na príslušné štátne orgány, ktoré by mu podľa názoru odporcu, takúto ochranu dokázali poskytnúť.

Nakoľko takto vykonané dokazovanie nebolo možné považovať za dostačujúce, Najvyšší súd SR dospel k záveru, že rozsudok súdu je potrebné zmeniť tak, že rozhodnutie je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V ňom bude nutné vychádzať z výpovede navrhovateľa, ktorú je potrebné posudzovať komplexne, tieto tvrdenia vyhodnotiť aj v kontexte dôkazov, ktoré predložil navrhovateľ. Tie nie je možné ignorovať len z toho dôvodu, že nie sú originálmi alebo že medzi dôkazmi je len jediný originálom.

Odporca sa síce otázkou hrozby prenasledovaniu zo strany neštátnych pôvodcov (členov Talibanu) z politických dôvodov zaoberal, avšak vzhľadom k tomu, že navrhovateľ podľa neho nespadá ani do jednej skupiny, na ktorú sa zameriava Taliban, možnosť prípadného ohrozenia v súvislosti s bezpečnostnou situáciou a vnútroštátnym ozbrojeným konfliktom v jeho prípade vylúčil.

Takýto záver však považuje Najvyšší súd SR za predčasný vzhľadom na vytknuté nedostatky v dokazovaní ohľadne toho, či navrhovateľ patrí, resp. nepatrí do skupiny civilných osôb, ktoré pre svoju tlmočnickú činnosť môžu byť potenciálnym cieľom ozbrojených útokov Talibanu.

Preto bude potrebné v ďalšom konaní po vyhodnotení dôkazov, ktoré navrhovateľ predložil, objasniť (napr. pohovorom v angličtine, ako pôvodne hodlal vykonať odporca, avšak od zámeru bez vysvetlenia ustúpil) či žalobca vykonával tlmočnickú činnosť pre zahraničnú firmu. Následne bude potrebné zaujať stanovisko k navrhovateľom vyslovenej obave pred prenasledovaním zo strany neštátneho subjektu (prívržencov Talibanu) a zamerať dokazovanie na posúdenie postavenia navrhovateľa v krajine pôvodu ako civilnej osoby, pracujúcej pre zahraničnú firmu, najmä či jeho práca pre zahraničnú firmu môže byť vnímaná ako vyjadrenie jeho vnútorného politického názoru, a či vyhrážky prívržencov Talibanu, aby túto prácu ukončil ako aj samotný útok Talibancov v jeho dome a následné hľadanie navrhovateľa zo strany prívržencov Talibanu možno považovať za prenasledovanie zo strany neštátnych pôvodcov (členov Talibanu) z politických dôvodov.

Úlohou odporcu v ďalšom konaní bude aj na základe dostupných informácií posúdiť, možnosť vnútroštátnych orgánov poskytnúť reálnu a efektívnu ochranu pred prenasledovaním zo strany neštátneho pôvodcu, akým je Taliban najmä v provincii, z ktorej navrhovateľ pochádza.

Posúdenie hrozby vážneho bezprávia

Dôvody udelenia doplnkovej ochrany sú definované v § 13a zákona o azyle.

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Za vážne bezprávie sa podľa tohto zákona považuje (§ 2 písm. f/).

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Kým ustanovenie § 13a zákona o azyle obsahuje celkovú definíciu osoby, ktorá má nárok na udelenie doplnkovej ochrany, ustanovenie § 2 písm. f/ zákona o azyle špecifikuje definíčný prvok vážneho bezprávia.

Najvyšší súd SR s poukazom na vyššie uvedené dôvody (pre ktoré považoval skutkový stav zistený odporcom za nedostačujúci) považuje za predčasný názor odporcu vyjadrený v odôvodnení rozhodnutia odporcu, ktorým neposkytol navrhovateľovi doplnkovú ochranu z dôvodu, že navrhovateľ je civilista a nepatrí do cieľovej skupiny, ktoré sú predmetom útokov opozičných ozbrojených skupín, ktoré operujú v provincii Kunduz.

Úlohou odporcu bude po vyhodnotení tvrdenia navrhovateľa, že je ako civilista - zamestnanec

zahraničnej firmy s poukazom na správy o krajine pôvodu ohľadne bezpečnostnej situácie v Afganistane a vysokú mieru násilia v krajine jeho pôvodu, posúdiť, či navrhovateľovi ako civilnej osobe v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozí reálne hrozí riziko vážneho a individuálneho ohrozenia.

Vnútorné presídlenie

Hoci sa odporca možnosťou vnútorného presídlenia navrhovateľa nezaoberal, v nadväznosti na názor krajského súdu vyjadrený v dôvodoch jeho rozhodnutia, Najvyšší súd SR dáva odporcovi do pozornosti, že pokiaľ sa v ďalšom konaní bude odporca touto možnosťou zaoberať, bude potrebné zobrať do úvahy predvšetkým osobné pomery navrhovateľa, existenciu rodinných a sociálnych väzieb, jeho zdravotný stav, finančnú situáciu a nepochybne sa bude musieť zaoberať a j skutočnosťou, že jeho otec, matka a súrodenci sú žiadateľmi o azyl na území SR. Výsledok týchto azylových konaní bude preto významný nielen pre posúdenie postavenia navrhovateľa ako žiadateľa o azyl, ale bude mať význam aj pri prípadnom skúmaní možnosti jeho vnútorného presídlenia.

ZHRNUTIE

Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že odvolacie námietky boli dôvodné a pokiaľ krajský súd na ne neprihliadol a považoval rozhodnutie odporcu za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom o azyle Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s takýmto právnym záverom krajského súdu nestotožnil a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné podľa §220 OSP zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a v zmysle § 151 ods. 2 OSP úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože si trovy právneho zastúpenia neuplatnil a ani ich nevyčísľil v zákonnej lehote v súlade s § 151 ods. 1 OSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.